

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokrvari“ Nar. Pol.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prispisana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglas od 8 redaka stoji 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarom *napušticom* (svesno postalo) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana naplaća: „Reklamacija“. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i l. c. cijelom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol godinu. Izvan carine više poštarina. Na malo i br. 5 novč.

Istra u proračunskoj razpravi.

I.

Proračunske razprave pružaju zastupstvu zgodu, da prosudi cjelokupni rad vlade, da prouči unutarnje stanje države, da sasluša želje pojedinih stranaka, dotično pojedinih narodnostih, da istim u koliko su opravdane zadovolji; u obće, u proračunsku razpravu povuku se sva ona pitanja, koja spadaju u dielokrug jednog od takvih ministarstvih. Svaka stranka nastoji kroz svoje prvake razjasniti svoje želje, svoja nastojanja a tudja, u koliko su nepravdična i neopravdana, oprovrići, pobiti. Posljednja proračunska razprava u carevinskom vieću u Beču, podala nam je pravu sliku mnogojezično države. Sve narodnosti zastupano u ovoj poli države, izniole su na stol zastupničke kuće po svojim zastupnicih, bromena koju jih tišće i težnje za koje se nadaju, da će biti izpunjene. Onaj koji žuti, dočim se sa ovih strana podižu tužbe ili prošnje, posvjedočava tim, da mu je sve pravo, da se neima na što potužiti, da neima nikakvih željah ni težnjah, u obće, da je zadovoljan sa postojećim stanjom. Takovih sretnih i zadovoljnih zastupnikah (dosljedno zemljah, koje zastupaju) nadje se riedko a ti riedki bili su kod poslednje proračunske razprave zastupnici Istre! O blažena ti zemljo! u kojoj teče mličko i med kano u zemlji, za kojom su Židovi toliko uzdisali.

Dakle jedina Istra so ne tuži; jedina Istra ucima što da moli, što da zahtjeva? Kad bi sviet pazio jedino na rad

ili bolje rokuć, narod i šutnju većino istarskih zastupnikah u državnom saboru, došao bi do naravskog zaključka, da je Istra druga obećana zemlja. Nu žalibože nije tomu tako! Ako bi imado ikoja pokrajina prostranog carstva, razloga tužiti se na toliko biedo i nevolje koje ju odasvud taru i biju, to je zaisto Istra na prvom mjestu. Nećemo, da navadjamo onoga što je svakomu poznato, da je naimo Istra skoro najsiromašnija pokrajina, da će Istran — bio on Talijan ili Hrvat — izdahnut pod nesnosljivim terotom, što pokrajinskih što državnih dugovah, no priteče li mu se kojim izvanrednim sredstvom u pomoć; poznato su ove našo jadikovke svijetu pa jih i neopotujamo, nu nemožemo nikako da zaštitimo obstojnost, što je trojica talijanskih zastupnikah (daklo svi) kroz čitavu proračunsku razpravu kano okamenjena šutila, što nije našla nigdje zgodu da zaprosi ried to da proračuci vladi ovo ili ono sredstvo kako bi se bar naše materijalno stanje — koje je jednim i drugim skupno — poboljšalo, kako bi se ova ili ona škodljiva naredba ukiniti a korisna uvesti mogla; kako bi se ovaj ili onaj paragraf zakona gdje blaže gdje strože pravadjati morao itd., itd. Ona bi bila zaisto našla i zgodu i razloga da se potuži na ovo ili ono, da predložiti jedno ili drugo, da se popravi ovako il onako, al toga ona nije jednostavno htjela, jer se ne poistovjetuje sa narodom kojeg misli da zastupa, jer nečuti sa narodom kojeg nepravdno zastupa i napokon, jer nezna dužnostih napram narodu kojeg bi morala zastupati.

Istra se ipak tuži i to gorko tuži kroz svojeg vriednog zastupnika dra. Vitazića. On jedini podignuo je svoj glas na obranu moralnih i materijalnih probitakah Istre. U prvom redu govorio je za zapušćeni naš narod Istre, nu nije zaboravio niti na akupno interese Istre. Nabrojio je čitavu krunicu jadah i nevoljah koje taru istarskog Hrvata dotično Slovonou. Njegov govor potresao je i one koji su vikli prelaziti na dnovni red i preko najpravdnijih tožnjah. Njegova ried odzvonila je daleko izvan tiesnih granicah bočke zastupničke kuće. On jedini imao je odvadžnosti, da ried pred čitavim zastupstvom naše državne pole, da se u Istri dosadašnjim pravcom dalje nemože. On kao c. kr. činovnik — što mu naši narodni protivnici u grieh upisuju, kano da činovnik nesmije, dajuće nemora pravedan i nepristran biti — dakle, kao činovnik otvorio je grdnu knjigu svakojakah crnih griehah, koji se kroz duže vremena a najnačije u novije vrijeme na našem narodu počinjaju. Nije štedio niti državnih niti pokrajinskih činovnikah jer je i njomu, inače hladnu i razboritu čovjeku, dogorilo do nokatah.

Poznavajuć svoje dužnosti napram državi kojoj služi i napram narodu koga zastupa, scienio se obvezanim kazati prvog, što njog je učiniti, da bar najprimitivnijim željam istarskog Hrvata zadovolji, što njog je poduzeti, da so u Istri današnje stanje promieni, neče li, da Istra postane plienom nezastitne prekomorske čeljadi; napram narodu vože ga sveta zastupnička dužnost, da ne propusti zgodu zauzeti

se za nj svimi dopuštenimi sredstvi, svimi svojim silami i na svakom zgodnom k tomu mjestu. On je izpunio jednu i drugu obvezu zdušno, nepristrano i požrtvovno.

DOPISI.

Iz zapadno Istre. Kao što nas je učitelj naučio, da su 2 put 2 četiri, tako možemo ml dokazati, da je uprla porečka konsorterija svo svoje silo kako da nas laglje lisi mllog nam jezika, naših običajuh i poslednje grude zemlje, koju jošte uživamo. U tu svrhu oživotvorila je svoje političko družtvo, koje će vjerno vršiti naloge svojih gospodaruh, ne da nas podučit da nas naobraz — kako to ono u sviet truh, nego da nas još bolje zasuznji, da učini od nas kolone, da budu i u buduće nad nami gospodarili. Nam je sada gore nego li nam bijaše pod mlatačkom vladom. Govorili hrvatski je rugoba, pjevati hrvatski je zločin, učiti hrvatsku djeću hrvatskim jezikom je greh, a do mala nećemo smjeti niti misliti hrvatski.

Ono malo hrvatskoga duha što je jošte kod nas preostalo, imali bi zatrti naši svećenici. Oni sami po sebi na to neče pristati. Treba da takova zapovjed dodje odzgora. Treba k tomu zapovjedi od više pastirske oblasti. O.katle sva nastojanja naše konsorterije, da bude imenovana biskupom porečkim čovjek njihove čudi, njihovih mislih, Talijan. On bi prigodom kanoničkih vizitacijah išao svećenstvu primjerom napred. Govorio bi i nagovorno puk talijanski a puk slova. kad bi čuo govoriti svoga nalpastira tim jezikom, mislio bi, da je to nešto plemenitije; on bi se za biskupom povadiao. Svećenici — bar najboljaviji, nastojali bi u tom biskupu zadovoljiti. Biskup mogao bi i kojekakvim okružnicami svećenstvu savjetovati, da se ne služi narodnim jezikom,

PODLISTAK.

Marko i Luka.

Marko. Mnogo se je toga dogodilo odkad se nismo obiširije porazgovorili. I odptle se je nekakva asocijeta politika istrijana ustrojila.

Luka. Čuo i čitao sam nešto al još neznam pravo što je to za jedna zverina?

Marko. Nije lahko ni znati.

Luka. Al ti češ znati. Povedaj mi to šta znaš.

Marko. Nije to tako lahko. Povedat ću ti nekollko kako mi dodje. Znaš odkad smo počeli malo svojom glavom misliti, odkad smo vidjeli, da nam je zlo i svaki dan to gore, odkad smo vidjeli, da nam nije od nikud pomoći i da treba da si pomozemo sami.

Luka. To će reć, odkad smo počeli gledat, da svoje poštene muže izabereho u obćinsku zastupstva, u zemaljski sabor, odkad smo počeli zahtevati škole, i to škole u svojem jeziku...

Marko. Da, da, odkad smo počeli o tom nastojati, osobito pak od vremena zadnjih zemaljskih izborah, od tada su se Talijani pobojali za svoju kožu. Boje se, da neizgube škole i

sukno, da neizgube oblast nad nami kmeti i šćavla, kako nas najrdje zovu, nad našim imetkom i nad našimi nevol.

Luka. Pak za to su pred izbori svi njihovi, i veli i mali, i plaćeni i neplaćeni, i hogatiji i siromašniji, putovali po Istri. Za to su zabajali k nam kmetom, za to su nas lovilii po gradih, za to su nam stiskali ruke, ljubezno nas pozdravljali, sladko nas nagovarali: zato su nam ponudjali mita i gostbe, i po noći s vozli po nas dohadjali, za to su onda znali i hrvatski govoriti s nami.

Marko. Za to da, brate. I s tim i takovimi učini, su oni za ovaj put većinu nas kmetah premamili i preumutili. Al to jih je stalo truda i novca. Oni su sumi rekli, da su se morali na vražju potiti.

Luka. E pak bilo i prošlo. Mi smo se mogli mnogo toga naučiti, i zapametiti si to za drugi put. A oni si mogu ruke trti, kako su nas i ovaj put na tepak al blisk ulovili, i mirovati za pet šest godinah.

Marko. Nemiruju oni, dragi moj Luka. Rekao sam ti, da su ovaj put u potu lica svoga i velikim novcem dosageli za čim su išli. Vidili su, da nije išlo po loju, kako i drugo pute, i

da smo počeli i ml progledavati i spoznavati pravo dobro i zlo, prave prijatelja i neprijatelje naše. Pomislili su, ako to tako napred podje, da neće do šest godinah ni pot. ni novac, ni meso (makar i osalsko), ni vino, ni sladke besede pomoći. Izmislili su novi načini, novu mrežu u koju bi ulovili nas kmete.

Luka. Kakva je to mreža, prijane Marko?

Marko. A to ti je ona asocijeta politika istrijana, koju sam ti malo prije spomenuo. Tomu bi se po našu reklo političko družtvo istrijansko. Složilo se je više ljudih iz Istre...

Luka. A koji su to ljudi?

Marko. A što ćeš da ti jih sve po imenu nabrajam. Dosta je da ti rečem, da je tu i zemaljski kapitan Vidulić i podkapetan Amorozo, i drugi član zemaljskoga odbora al junte, i skoro svi zemaljski činovnici, dakle sve ljudi koje i ja i ti i svaki Istrijan plaća. Pak ti je tu obćinski glavah al podesatnik porečki, bujski, koparski, rovinski, labinski, i buzejski Klavrić, i pazinski Čeb.

Luka. A su pak i Kamuš, Mraki i Kostantini?

Marko. To se zna da su. Stari Konstantini je kako jedan njihov poglavica, iz

njegove glave da je to družtvo izašlo.

Luka. A koliko jih je po prilici svega skupa?

Marko. Baš tu sam ti hotel povedat. Čitu se da jih je preko 300. Pri tom ova ti je lepa. Talijanski list veli, da je velika većina istrijanskoga puka veselo i zadovoljno pozdravila to družtvo. Svih ljudih u Istri je blizu 300.000, vellm tri sto tisnećah. Ako se uzme, da svakih pet ljudih sačinjava jednu družinu ili ovtelj, to je u Istri 60.000, vellm šestdeset tisnećah družinah, i toliko kućnih gospodaruh. Med svimi timi upisalo se jih je u družtvo, kako sam već rekao, 300. Neka su to sve sami kućni gospodari, još jih ostaje 59.700, koji nisu u tom družtvu.

Luka. Dakle tisuća i usjeva Istranah nisu u družtvo, a u njemu su proste tri stotice.

Marko. Naši li protivnici lažu i nehoje se Boga ni nesramne se ljudih. Ti nisi znao za to družtvo, ni nijedan u trom selu, ni nijedan u stotini selah istarskih. Pak još veće, da ga je velika većina puka s veseljem i zadovoljstvom pozdravila.

Luka. Gdje se tako već na početku laže, tu nemogu bit čisti posli. Nego još

kao što nalaže školsko pokr. vjeće učiteljem, da se ne pačuju u narodna pitanja, dočim nagradjuje političko talijansko društvo talijanske učitelje, koji šire talijanstvo širom Istre. Našim učiteljem nije dozvoljeno mješati se u narodna pitanja a talijanske se pobudjuje, da nas talijančel! Ljepie li pravednosti, zar ne? Ono što nije jednomu dozvoljeno, drugomu se preporuča, dapače za to se ga nagradjuje! Sada su nam poznate osobe političkoga društva prem dvojimo, da su sva njihova imena došla na svjetlo. Imade između oglašanih mnogo takovih s kojima običi naš narod. Imade trgovaca, činovnika, liečnika, odvjetnika, posjednika itd. Tih nam se valja čuvati kao ognja. Sve što oni rade, rade nam na propast. Okunimo se tib ljudih posvema. Ako smo komu takovomu štogod dužni a mi nastojimo, da ga čim prije izplatimo, ispače jao i napako po nas. Trebamo li odvjetnika, liečnika, trgovca itd. a mi netražimo takovoga među članovi političkog društva. Služimo se gdje je to ikoliko moguće kod naših ljudi u gdje to neide, kod pravednih i poštenih Talijanah. Imade i takovih jošie u Istri. Ove nije običaj strasti i mržnja do naših svetljah. Oni sude razborito i pravedno.

Od trgovca s kojim imadomo poslu, valja da pitamo, da nam dade crno na bielom što je od nas kupio, što smo mi od njega uzeli ili što nam dugujemo. Pa stimo li sve njemu na vjeru, pokujat ćemo se, al će bit prekasno. Pušćal smo to dugo Krunjelom; oni su danas gospoda a mi prosjaci, a razlog je tomu, što smo dali vuču ovece pustl.

Stujmo svagdje tudje na svoje ljubimo nnd sve. Tim ćemo se najprije riešiti naših pljavica, tim ćemo opet postati ono što smo jednom bili t. j. sami svoji gospodari, svoji na svojem.

Iz Vodnjanskihne polovicom aprila. Ljuta se je borba pr. mjes. kod nas dovršila među našim usreditelji. Imali smo izbore za občinstvo zastupstvo u Vodnjanu. Dvije su se stranke bile »novi« i »stari«. Hrvati kao takovi nisu sudjelovali. Nove je predvodio dr. Boccalari a stare bilježnik i načelnik Sbiša. Na razpolaganju imali su i jedni i drugi silan broj kortesah — do 80 — koji su i svetkom i petkom, i danju i noću letili po kotaru i vabili siromušne kmeto na »Blguca«.

Medju jednom i drugom strankom nema nikakove bitne razlike. Tu nije išlo o načelo ili o bolji program, jer programa nije ni bilo. Želja za novošću, osobne težnje, osobna korist i osobna mržnja bile su najveće i najjače poticalo.

Vodnjanskim kmetom je došad »stari« načelnik Sbiša, koga su bila gospoda odabrata. Oni su ga bili već jednom i zbacili, ali neimavši među svojimi sposobna čovjeka, morali su pustiti gospod prosto polje i njezin miljenik bio je uzpostavljen. Ovaj put nisu se gospoda ni pačala uvidiv, da bi svaki trud bio jalov.

Nepovjerenje što ga je u puku uživao bilježnik Pietro Sbiša, znao je za sebe upotriebiti dr. Boccalari. On je do sada stajao jednom negom u Vodnjanu a dru-

gom u Pulju. Sad su mu obadvie u Vodnjanu. Od Sbišala diello ga duboki jaz, koga je još dublje razkopala bogata baština. Ova ista baština uzpirila je mržnju proti Sbišalu i u samom puku, to nije bilo više nego koja bi ga bila od njegove osude spasila.

Vriedno je ovdje spomenuti kako se oni među sobom rišu — a oni se i najbolje poznaju:

»Nek vas nevodi strast; budite oprezni kod izbora svojih kandidatah. Čuvajte se sluhovlepnih, koji hoće, da se izližu i koji svagdje svoju korist traže; čuvajte se ortaktuka i ouh, koji vam samo milosti obećuju.«

»Nagledajte na slobodoumne (prostim kmetom govoriti o slobodoumjui opazka dopis) po zanatu na sladke kortese (mel-dilni uruolatori), na »stroglove«, na bezznačajnike, u kojih se liepo slaže *Stovanje Boga i Stovanje zlata*.

»Zaberite ljude u kojih je prokušana nesebičnost, poštenje i domoljublje. Drugde će mutna struja osobne koristi i pohlepe poplaviti običnu a sviet će korist vas s pomaujknja ponosa i ljubavi za svoj dom.«

To smo čitali na zldovih gradova i se-lah i to označuje stranke bolje nego bih je ja znao označiti.

Vlše putah spođituju Talijani Hrvatom, da ne vode načelno horbe, već da samo ruže i crne poštene ljude. Sada neka svetl sudl jemo li mi ingali ili jemo li rekl previšie, ako smo što kada rekli. I neka se naljute na nas, ako njim kod prvih izbornih budomo opetovali njihove rieči, opominjuć kmeta, da jih se čuva.

Uvidiv »stari«, da njim u Vodnjanu ruže ne ovatu, obrutili su na vanjšake, na Hrvate, al nisu ni »novi« mirovali. Možemo kazati, da što je bilo medju se-ljeh boljega ostulo je kod kuća, nego ljud, koji se pusto sladkom rieči namamili i koji bi za zdjelu leće prodali ne glas, već i dušu, bilo je uvijek pa i sada. Pla-čala se željeznica, kočija, žderilo i davalo još po i forint svakomu. Tim načinom »prosvietljenja« bude u našem puku smisao za ustavni život, tako ga demoralizuju i kvare. Na čast njim bila njihova »djedovska kultura«.

Ipak vrao bi se tko bi mleo, da su svi naši seljaci letili u Vodjan jer njim je toliko bilo stalo za Boccalarija ili za Sbišala, ili jer su bili možda podmčeni. Najprije onih danah bili su dvaput sudbenih dani; seljakah je došlo na sud dosta pa mnogo njih li ovako li onako bilo je primamljeno da biraju. Za tim bilo je i medju namim seljac razmirica.

Toli jednu stranku, koi druga morala so se naravski obavriet i na sola, te uvrt-stiti u svoje kandidatae također nekoliko — prem malo — naših kmetovah. Kod toga nisu mogle zadovoljiti sve, pa protivnici odlikovanoga glasovali bi tada proti njemu i proti onim, što su ga postavila. Tako n. pr. znamo, da su Karničani glasovali proti Boccalariju ne radi Boccalarija, već radi štovanim štitateljem poznatoga šarenjaka Škahlca, koga je bio dr. Boccalari upisao medju svoje predloženike a poslje izbrisao, da dobije više glasovah. Tako su mnogi Marčanci glasovali proti onim medju kojimi je bio Čalić, benevrek-ker, koga je poročko klepetalo u zvlezde kovalo, što je kod posljednjih pokrajinskih izbornah pljusno: mi šon Talijan!

Sbiša je imao najviše glasova iz Filipana. Ovdje je za rjege kortesovno razfratar Coranica (i), koj je glavom vodio svoje župljane na izbor. On je tako radio i kod poslednjih izbornah, al je za to ipak ostao uzor svećenika jer je proti Hrvatom radio. Dr. Boccalari je najvećima po roverskih selih lov lovio, al nije ni druga sela zanemarilo.

Najžešća borba bila je prvih šest dan-nah. Stari su se napinjali nebi li kako nadvladali »nove« vatrene radine. Sbišalu je tekao sve med iz ustiju, ali nije bilo tko da ga polize. Petl dan dao se na do-govore sa protivnici, ali novi su tvrdji od kamena i nepopušćaju. Šalje njim dekana, da jih skloni na nagodu, al oni neče, da čuju. Odlučili su ga zbaciti i on mora pod-leći. Šesti, sedmi, osmi i deveti dan nje-govi nisu kod izbora ni sudjelovali. Novi iznieti su pođpunu pobjedu.

Ovdje moramo iztaknuti, da je Sbiša

bio u onom odhuru, koj je radio oko ustrojenja paznaskoga političkoga društva, i da su medju njegovimi predloženici bili najžešći članovi toga društva. Nisu jih dakle spasilu ni lover-vlenci ubraoi na paznaskih poljanah. Reč bi, da Vodnjancim ne mirišie paznasko vjeće.

Sbišalova je zviezda zapala; vidit ćemo kako i koliko će Boccalarijeva sjati. Mi se neveselimo niti padu jednoga niti pobjedi drugoga. Za nas su oni oha Talijani, oha protivnici. Dobra nam nije po-želio ni učinio jedan, dobra nam ne želi ni drugi. Sela će i unapred davat a se grad narest, sela će i unapred davat a ne primat. Ipak volimo donjekle Boccalarija, jer, ako nam i je protivnik, on je iskren i očit, on se pred tobom ne klanja, nit ne laska, da pak za tobom i proti tebi kuje i ruje. On je zanešenjak al nam je milija Boccalarijeva zanešenost nego ili Sbišalova udvornost.

Kod ovih izbornah iztaklo se je više nego ikada, da gradu i selom nisu zajed-niški interes i želje. Vodnjanci bili su kao jedan čovjek proti Sbišalu, a valjda i raz-logom. Tko njim se je prileo? Sela! Nek sa drugi put razprede bolja agitaoljn, nek ustanu i nek seslože S. Vincenti, Marčana, Rovorija i Karnica i eto oni ugušilo grad, Sela zapovedat će gradut S. Vincenti imn svoju posebnu upravu. Isto tako i Marčana. Nek Vodnjanci izposluju, da se od tib običnah posvoma odele, pa će biti svoji na svojom. Bit će zadovoljni oni a još zadovoljnija biti će sela, jer će barem svoje novce samo za sebe trošiti. Na to će se morat i tako doći, kad se Hrvati u vodnjanskom kotaru osviete i spoznaju, da su u veđni. Štetn je dakla čekati!

Ovih danah izliče rok za prizive proti izbornom. Neće jih valjda ni bit. Ondu ćemo imat ovoga kralja. Vodnjanci pri-pravljaju za onaj dan veliko veselje. Piti će se, pjevati, stakutati . . . a onda opet mr. Ondu će Vodnjanci opet u crkvu, da se dno prodikaču, kako njim silkovito opljuše bajne krajeve »della nostra Italia«.

Pogled po svietu.

U Trstu 23. aprila 1884.

Carevinsko vjeće nastaviti će dne 25. t. m. svoje sjednice. Doći će na razpravu više predlogah na nijedan nije od osobite važnosti. Oko duho-valih imalo bi državno zastupstvo za-ključiti svoja zasjedanja a tad će se valjda sastati zemaljski sabori. Medju-tim obaviti će se izbori za nekoje pokrajinske saboro kojim je zakonita doba zasjedanja minula. I za pokra-jinu Istru biti će naknadni izbori za ona tri mjesta koja su izpražnjena t. j. za dva mjesta izvanjskih običnah kotara Kopraskoga i jedno mjesto za izvanjske občine voloskog kotara.

Umjereni opozicija ugarskoga sabora izdala je nedavno proglas na narod u kojem oglašuje, da će se i unapred boriti proti sadašnjemu načinu vladanja u Madjarskoj. Tuži se naime na vladu, koja da je suzila djelokrug delegacijah, dočim je onoga zajedničke vlade na Štetu Madjarske razširila. Nadalje odsudjuje vladu radi njene politike napram Hrvatskoj, radi neurednih financijalnih odnošajah, te napokon radi slabe uprave u zemlji.

U onih predielih Hrvatske, gdje se je bio prošle godine narod pobunio, reč bi, da se nije jošie posvema smirio. Pišu novine, da je narod u Zagorju veoma ogorčen na sve što po gospo-štiji odaje. Zalostno je, što nije vlada mog' a ili htjela eto kroz 10 mjesecih narodu zadovoljiti i umiriti ga. Zar su ostale bez uspjeha tolike komisije i izaslanstva?

U Dalmaciji nastao je bio silan prolom izmedju narodne većine i vlade, dotično namjestnika baruna Jovanovića. Sada se glasa, da je ministarstvo zadovoljilo želji dalmatinskih prvakah, i to usljed njihove odlučno izjave, da neće prije u carevinsko vjeće, dok vlada nepristane na za-

htjeve, koje su oni razložili u svojoj spomenici na vladu. Barun Jovanović, da je dobio nalog od ministra Taaf-fo-a, da se bez oklievanja sporazumi sa dalmatinskimi rodoljubi i da se s njimi nagodi na temelju spomenuta spomenice. Namjestnik da se izjavio napram vodji dalmatinske narodne stranke, dru. Klaiću, da vlada kani kod zemaljske uprave mjesto talijan-skoga jezika uvesti postupice hrvat-ski jezik kao službeni. Nadalje, da će popuniti važnija mjesta kod poli-tičkih, sudbenih, financijalnih, poštarskih i brzojavnih oblasti sa doma-ćimi silami, a tudjince, najvešće hr-vatskomu jeziku, da će maknuti.

Iz Sarajeva dolazi viest, da je Njegovo Veličanstvo odredilo, da se ukine porez, kojeg je pravoslavno ži-teljstvo u Bosni plaćalo pod imenom »vladikarice«. Tim će biti pravoslavni u Bosni oslobođeni od poreza, kojeg stanovnici drugih vjeroispovjestih ta-kođer nedopriksaju.

Kako pišu iz Biograda, sazvatl će se narodna skupština odmah pose odlazka austrijskih prestolo-nasled-nikah. U tom zasjedanju doći će na dnevni red vrlo važne reforme, kojimi se imado popraviti i pospješiti nutarnji razvitak zemlje.

Poznati kardinal Ledohovski, koga je pruska vlada toliko proganjala i koji boravi već nekoliko godina u Rimu, odrokao se svojega nadbiskup-skoga mjesta u Poznanju.

U onom dielu Bugarske, gdje vlada i danas Turska, t. j. u iztočnoj Rumeliji, iztiče letos turskomu namjestniku Aleko-paši doba njegove vladavine. Turska vlada htjela bi ga i nadalje na istom mjestu zadržati, na tomu se protivi odlučno ruska vlada. Glasa se, da se na isto mjesto kandidira trojicu novih ličnostih, nu nezna se, da li će nadvladati ruski ili turski predloženic.

Bugarski knez izdao je naredbu, kojom se izbori za narodnu skupštinu raspisuju za 8. junija. Sve tri stranke u kneževini, naime vladina, konser-vativna i slobodoumna pripravljaju se već marljivo za izbornu borbu.

Austro-ugarska i njemačka vlada upravilo su notu na egipatsku vladu, u kojoj zahtjevaju, da se izplate od-štete, što jih je međunarodno povje-renstvo ustanovilo za one, koji su postradali prigodom prošlogodišnjih događajah u Aleksandriji. Zastupnici Francezke i Italije upravili su jur do sada notu jednaka sudržaja.

Po viestih, dotazeđih iz Hartuma, nalazi se Gordon u velikoj pogibelji, jer ga odasvud obkolili ustaše. On se gorko tuži na englozku vladu, koja ga je izložila ovoj pogibelji bez dostatne podpore.

Franina i Jurina.

Fr. Ča da će bit opet va Pazine cirkul, al kako bi neki rekli kresja?
Jur. Ter je već tam je, još već nego nekandanja kresja, aš ima Istru i Trst pod sobom — i kreše nebore već do-bratno i cirklua na sve strani.
Fr. Neka kreše neka, će morda kega abuditi.
Jur. Da nebude prekasno.
Fr. A ma . . . . .

ovu. Može li pak svaki Istran postati član toga društva?
Marko. Po njihovih listih reč bi da ne. Delavci da nesmiju pomožiti broja članovah društvenih. Oni su svetlina ili masa, oni nebi znali za svoju veliku odgovornost, nebi znali za svoja prava i dužnosti. Oni se dudu lahko zaveli, pak bi celo društvo moglo stranputice zač. Člani društva moraju biti izabrani građani ili državljani.
Luka. Tako to je samo za gospodu, pak šta nas to briga.
Marko. Po malo, Luka. Člani smeju bit samo gospoda, al oni vele, da je društvo za siromah, za delavce, za seljake, kmete, za dobro svih ovih a ne za dobro gospode.
Luka. Pasja noga. Pak govore, da ki a gospodom črašnje j. da mi samo repi ostaju. A po tem što povedaš, istarska gospoda, njih 300, daš će nam i črašnje i repe, da se do mile volje nazobljemo, pak makar oni i od glada umrl.
Marko. Nenagli se. Rekao sam ti samo, da oni tako govore, a već sam ti i do-kazao jednu njihovu laž. Drugi put ču ti i ovu stvar razložiti.
Luka. Što prije, to bolje!

Fr. Jesika! Jesika! pulježkega-jesika! Jur. Ča j' pak to speta?! Fr. Jesika! jesika! pravega pulježkega-jesika tako te morat Muszoi i Zejanol po svete kričat svojim trgovinam, aš su olinali on voloski oberložki i njegov sotokoga, da bi od domaćega ota mogal kega trbuh bolet, pak da ga nete smet po svete nosit, leg da te činit prit ota ravno iz Pulje. Jur. Bi najbolje i njih obedevh poslat va Pulju i po sol, aš bi red, da je ni doma ni mrvli. Fr. Nisam kontro, nego povej mi malo skrbе pak tako i za druge stvari? Jur. Bi, da jlm je lazno, ma imaju preveć posla va Opatije. Fr. Sad kapim.

Različite viesti.

Osobne viesti. Narodni zastupnik g. dr. Vitez pripisio je danas parobrodom u Trst odakle će u Beč na zasjedanja car. vieća. Istim parobrodom došli su i dalmatinski zastupnici gg. dr. Klaič, Šupuk i Krjez Pucić. Danas, na kujejvdan bio je ovdje u biskupskoj kapeli kanonički instaliran, a ovomeenovani pazinski župnik veleć g. Joasp Orbanic. Čestitamo njemu i njegovim župljanom, koji su dobili čovjekta umna i razborita, i koji će nakom toliko godinah čuti rič bčju iz ustih svog župnika u svojem hrvatskom jeziku. Naši muzevi. Posljednji broj časopisa »Kvartnera«, koji izlazi u Bakru, počeo je donošati u talijanskom jeziku životopise i djelovanje naših narodnih protivnikah u Istri. U tom broju opraan je rad buzetskog načelnika g. Claric-a. Koji želi doznati, kako se u Istri s nami postupa i gospodari, neka se nabavi rečeno opise. Slika pok. Dobriše. Prijatelj pok. biskupa Dobriše naručili su njegovu sliku kod našeg umjetnika u Trstu g. J. B. Ovih danah vidili smo gotovu sliku, koja predstavlja nezaboravnog biskupa u naravnoj veličini i to gornji dio tla ili poprsje. Slika je veoma liepo izvedena a što je najglavnije, pokojnik je pogodjen toli vjerno, da će ga po slici odmah prepoznati i onaj, koji ga je samo jednom za života vidio. To nije samo naš sud već i onih, koji su danomice s biskupom okćili i kojima je poznata svaka orta onog plemenitog lica. G. B. pokazao je i ovom slikom, da je majstor u portretiranju.

Mješovita komisija za uredjenje ribolova u Jadranskom moru nastala se dne 17. t. m. u Gorici pod predsjedništvom predstojnika pomorske oblasti g. pl. Alvera. Talijansku vladu zastupaju: gg. Piola, kapetan luke u Bonetich, Capelli i Berio državni poslanici i profesor Gigliola. Austrijska vladá odposlala je osim spomenutog predstojnika, ministarjalno savjetniko gg. Haardt-a i Rimaldin; ugarsku polu zastupa odietni preistojnik Mihalović. Tiojanski občinski izbori. Doznajemo iz Tinjana, da su liste za predstojeće občinske izbore već preko 20 danah izložene. Tamošnjih Krnjeli hodkare od kmeta do kmeta, da ga opet na jed navedu. Rndi toga preporučamo tamošnjim prljateljem, da svaki učini svoju dužnost. Nakom izbora uzladne su uzaljetke. Nitko neka se neizgovara na koje-kakve obzire. Tinjanskim rodoljubom dobro će doći ono malo zakona za izbore što ga probičinsko u prošlih brojevli. Rodoljubiti tinjanski »iko sije taj žanje, a iko spava obrće si usta«. Za danas ovolklo, u budućem broju više.

Dal Quarnero. Porečka lažitorba donosi u posljednjem svom broju list pisan »dal Quarnero« pod naslovom »gli slavi meridionali — il partito della grande Croazia e l' Istria« u kojem nekakav »Slavo redaktor pripovijeda, ili bolje rekćuć, kani pripovijedati svojoj braći Talijanom kojesta o južnih Slavenih a valjda najviše o Hrvatih. iz onoga što je u tom prvom listu napisano (jer kako Istria obedaće, bit će toga šaranja i više) vidi se, da se pisac neće izneveriti svojem podpisu. Počeo je govoriti o Klaičevoj knjizi »Zemlje u kojih bitavaju Hrvati« koju je društvo sv. Jerolimá izdalo i to ob onom dielu, u kojem se govori o istarskih Hrvatih, pa se cnako kako to znadu svi renegati, ovoga svieta podrugava sa istarskimi Hrvatim. Mi medjutim nećemo našim čitateljem govoriti ob onom što taj delija bulazni, dosti će im biti ako im kažemo, da se taj junačina podpisao »Uno slavo refado« t. j. un renegato i da si je get (Zidevsko mjesto) odabrao za svoje šetalište. Nam se čini, da bi taj delija, koji ima valjda obraz od počplata,

pametnije bio učinio, da se je podpisao: Uno slavo dislado. To bi barem istina bila. »Istria tomu čovjeku čestita, a mi njoj — Zivilo poštenje!«

Fasarinski poročke. Istro. U broju 121. »Istria«, u članku od samih Rá redakah, nalazimo sledeće fraze ili bolje rekćuć psoskve: »Ja trascendero il feto«, »empio di bile«, »propaganda orata«, »ma-scalezoni vigliacchia«, »sfogano ora za loro bile«, »genia mainata«, »negita pella guato nulla vi ha di sacro«, »il fiore di quai odardá« »birbaniti«, »mascalcioni«. Je li vam dosta? Po perju se pozna pilca, veli naša poslovica, a po govoru Hrvatic. Ovdje po govoru poznamo upladjenog talijanskog gospodičića, koji ovimi lepimi riječmi hoće, da omrazi novoimenovanomu župniku pazinskomu gosp. Orbanicu hrvatski puk one plovanjie i istoga na svoju stranu privuče.

Kako iz onih nacranth redakah razabiremo, ovih se poslednjih danah našlo po ulicah Pazina grada raztrešenih listi-ćah talijanski napisanih, kojima se u ime Hrvatah na najprostiji način na spomenu-toga gospodina Orbanica napada.

Iz samog onog članka, kojeg mi u ostalom smatramo samo nastavkom cele one komedije, koja je počela bodočastim pazinskih liberalacah u Lanišćih, vidi se očito, da je one lističe napisala talijanska ruka u namjeri, da gosp. Orbanica od Hrvatah odvrati i tako obide vriednog nasljednika pokojnom Cappellari-u. G. Orbanic je čovjek naše krvi, zadobiv hrvatskim mlekom; on toga nje nikad zatajio. niti u Tinjano niti u Lanišćih. Mi ga poznamo kano učena i umjerna čovjekta te smo uvjereni, da će znati vršiti svoje dužnosti nepristrano koll napram Talijanom toli napram Hrvatom. Hrvati neimaju seroka na gosp. Orbanicu napadati, on im dosada nije dao posoda, da o njegovom političkom postojanju posumnjaju i has zato zamislilo je podli stvar on orno djelo, da još crnju svrhu posluže. To je sve. To će sjurno ruzumiti i gosp. Orbanic i svi pošteni Talijani, koji se moraju sramiti stojeći u istih radovih sa stvarovi, koji ovako nepoštenim oružjem hoće da pobiju protivnika svoga.

Na Vnšo grúno osvade, da imadu pazinski Hrvati svoje prate kod Vaših identitističkih poduzecih, neće nam se odgovarati. Pitamo Vas samo, zar su Hrvati u Karolji Italiji i talijanskom kralju napjali te od tamošnjih Hrvatah kamenjem protjerani bili? Zar su Hrvati slali protiaustrijskekujlla uskole pazinskoga okružja, koje su morali šk. nadzornici piliti? Zar nose Hrvati »Margherettine« na kaputli, da pokazuju, da teže za prakomorskom braćom? Zar bacaju Hrvati petarde u Pazinu pred ravnateljskim stanom? Zar su hrvatski djaci bili što izključeni što kažnjeni radi protivinstičkih izkazah? Zar viđu i upliću Hrvati po Pazinu: »Viva l'Italia! Viva Umberto! fuori lo straneroo!« Ili. I? odgovorite ako imate obraza. Da Vas nije sram svoje vlastite djece, koju ste imi pogubniml idejami zatajili, nebi Vam danas trebalo stati deputacije; ne biste danas morali mukar i prividno, svoj porod zatajivati. Stranka koja se ovakovim oružjem služi i organ koji gori navedeniml riječmi svoje stuppec kili, sam se karaktirise i sam svoju odsudu pšeti Duboko ste pali gospodo!

Razpisano mjesto. Kod ekonomta c. kr. ravnateljstva financa u Trstu razpisano je mjesto upravitelja. Malbenice u kojih valja dokazati zakonitu sposobnost i poznavanje pokrajinskih jezika, neka se pošalju u 4 čednih c. kr. ravnateljstvu financa u Trstu.

Konzert delavskog podpornog društva. Izpao je onako, kako su si prireditelji samo želili mogli. Občinstva sabralo se do 500 u liepoj dvorani kod »zelenog hribca«. Pojedina točke programa bijahu veoma točno, što odjepvine što odigrane. Većina komadah morala se ope-tovati, nekoij dapaće odjepvani su do tri puta. Kano uvijek, milili su se najvećma hrvatski zborovi. U obće sa glasbenim dielom programa morao se zadovoljiti i onaj, koji je včan slušati glasové i zvukove starijih i izškolanth silah. Svakako čast igraćem i pjevaćem a najpače njihovom ravnateljju g. Stele-u

Usred programa izručilo je društvo po odboru svomu vriednomu predsjedniku g. V. Dolencu zlatnu spomen-medalju ukusno izradjenu i od nemale ciene. G. predsjednika nagovorilo je odbornik g. M. sa poduljim govorom, oertav njegov rad i zasluge za društvo. Predsjednik vidno ganjat, zahvali se na prekrasnom daru, na prijateljskoj ljubavi i odanosti članovah, te svečano obeda, da će mu biti uvijek briga, kako bi bolje i uspješnije promicao prohibite toll milog mu društva. Zatim bijahu pročtani telegrami i čestitke te iz poslednje točke programa, uhvatli se naša vrla mladež u mladenačko kolo, u

kojem je skoro do zore uztrajala. Zašto će ostati milom uspomenom svakom pu-sjetitelju ova neprisljena, skoro domaća zabava naših čestitih zanatljah i obrtnikah, koji su i ovom zgđom pokazali, koliko nji su do napredka stale.

Doznajemo iz Voloskoga kotara, da je ondešnji kotarski kapetanat zabraglo stanovnikom Munah velih i malih i Zejanah idi po svietu prodavati ocat, kao što to oni od mnogo godinah čine.

Mi neznamo na kojem se zakonu ta zabrana temelji, al čitamo u 23. svezku Wagnerove sbirke zakonah i naredbah austrijske monarhije, izdanom ove godine u Innsbrodu na strani 240. br. 2. doslovice sledeće: »Stanovnikom Munah velih i Munah malih i Zejanah (Volosko) hje dozvoljeno prodavati obilazeć ocat koji sami proiz-vadjaju, knko iz opazke 2. §. 12.«

Ta se opazka nalazi na 236. strani istog svezka i glasi:

Ualji ministarske odredbe 24. oktobra 1858. br. 16355. nebi se ocat smio obilazeć prodavati; su stanovnikom Voloskoga (čitaj Munah i Zejanah) iznimno dozvoljava se prodavati ocat koji sami proizvdaju, i to na način sadržan u ustanovah 30. aprila 1870. br. 68. i 5. septembra 1877. br. 25044.

Tako eva stoji štampano, te nam ne-preostaje drugo, nego savjetovati onim koji se spomenuta zabrana tiša da učine na temelju navedenih ustanovah na više oblast priziv i čekajuću ona u stvari odući.

Bečki gosti u Opatiji. Plšu nam iz Opatije: Oba uzkrana blagdana dovela su num 27 gostijuh beškoga lječničkoga fakulteta, među timi čuvene profesore Bilrotha, Kaposia, Störka, Dittela, Standhartsera, zdravstvenoga nadsavjetnika Hoffmanna, Schnitzlera, Richterá, Rolletta, Schröttera i druge, nadalje slikare Seolasa i Polxa. Ovije se je od nekoliko danah nalazio i utemeljitelj čarobnoga toga lješilšta, glavni ravnatelj južno željeznice Schiller. Svi ti strukovnjaci izjavije se najpovoljnije o tom dražestnom mjestu, koje evate podpunim proljetnjim cvietom.

Izrod.

Ide mlado Istranče Od sela do sela. Mučno traži, ima li, Koja bi ga htela.

Al mu svaka besjedl, Hvalče mu na cvieću: Ajd odavle, izrode, Ja te mlada neću.

Mi smo, glc, Hrvatic, A ti tudje voliš: Nespedeć, nosi se, Bada'va me moliš!

Bojno moćče venulo, Venulo i sleglo, Napokon od žalosti U hladni greb leglo.

Na grobu mu nitnulo Svakoljako cvieće, Al na cvieću ukleto Niti pčela neće.

Spravi li se nevrtime, To se i grab žari, Jer ga uvijek s osvete Prvi grom udari.

A kad noću ledeni Zimski vjeter dune, Okol groba Utvora Pesicida i kunc:

Proklet bio, koji se Svojez srami roda, Neimao pokoja, Ni od srčca ploda!

Književne viesti.

Primitli smo sledeće knjige koje su zahvalnošću oplašnjemo:

Hrvatska biblioteka br. 17. »Griļilovica«, Historijska pripoviest iz XVII. vieka. Bogomila Hrvatovskog. Akademijska knjizara Hartmana (Kugli i Deutsch) u Zagrebu. Ciena 15 nvč.

Poročilo slovenskega narodnega političnega društva »Sloga«. V Gorici, o svojem delovanju v dobi od občnega zbora 11. januarja 1883. do občnega zbora 17. januarja 1884. V Gorici 1884. Hilarijanska tiskarna.

Putevodni po vlaši. Obrázki cestovni. Napsul J. L. Turnovske. Praha. Nakladatelj A. Reinwart, knhkupec 1883. Cena 80 novčica.

Javne zahvale.

Gospodin Filip Kumbatović c. kr. podčastnik ratne mornarice u Pulu darovao je p. škol. knjižnici u Omišlju uz liepu svotu novacah, jedanaest komadah knjigah razlićnog i vrlo poućnog sadržaja. Nižapodpisani se na tako rodoljubivom daru koll od strane čitajućeg občinstva toli od svoje najsrdaćnije zahvaljuje.

Knjžnica broji tim 150 komadah. — Dao Bog! ugledali se i ostali omišaljski rodoljublji u plemeniti Filipov dar!

Omišalj, 16. travnja 1884. Niko Jedrlinčić, nadučitelj.

Presvietli gospodin dr. Dinko Vitezić narodni zastupnik na carevinskom vjeću u Beču izružio je »Bratovšćini hrv. vjeću u Istri« znatnu svotu od 86 forintih skupljenih u Beču od sledeće gg. zastupnika: po 5 f. dr. Vitezić, po 3 for.: Knez Windisch-Gráz. Po 2 for.: Graf Margheri, Grasselli, dr. Pohlukar, Pfeifer, Naberzog, Brusasa, dr. Tonkli, Balč, dr. Vošnjak, baron Gádel, Nukić, dr. Klaič Klun, prof Borelli. Po 50 for.: for.: Čestá knž.

Na tom plemenitom i vetejušnom daru zahvaljuje se u ime odhora: Kriatov, 21. aprila 1884.

Antun Puž blagajnik. Er. Jelusić predsjednik.

Priposlano.

Očitovanje.

Na upit, sadržan u dopisu iz Moščeničine u Vašem cićenom listu od 17. t. m. br. 16. ovim izjavljuj da ja nisam pitao niti-kakav oblast, da bi mi se na teret ovog siromahnog puka sagradilo staju i kupilo konja.

Sa odlučnim štovanjem Vaš Marin Šumberac šota. Župnik.

* Za članku pod ovim naslovom neodgovara uredništvo.

Lutrijski brojevi

od 19. aprila:

Beč	89	67	11	61	37
Grac	25	70	80	83	68
T-mešvar	29	21	78	38	49
B: no	29	65	66	85	90

Pomorske viesti.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u znamenstvu i inozemstvu.

Dojedriti u:

Trst 12. travnja. Volantur, Morlato iz S. Giovanni di Medua. 13. Maria S., Nikolic iz Kandiže. 16. Virgo, Glattulé iz Batuma. Mail S., Svilkoski iz Spljta. 17. Nicoletti V., Martin iz Kandiže. Tuganog, Radošević iz Aduke. sandžije. 18. Nuova Anna, Vuković iz Gruža. — Rička 12. travnja. Jela, Katnić iz Glas-gova. 13. Olga B., Mikulčić. 15. Miroslav, Mikulčić oba iz New-Jorka. — Malta 6. travnja Raita, Faurić iz Trsta. — Amsterdam 12. travnja. Pavlina T., Nikolić iz Cotte. — Karfif 9. travnja. Ljuga P., Šepić iz Lisabona. 16. travnja. Florida, Skopljac. — Tripani 9. travnja. Ergo, Jadrski iz Volo. — Table-Bay 17. ožujku. Jacob, Stuk iz Newporta. — Hull 8. travnja. Sulin, Urselić iz Jamaika. — Tarragona 8. travnja. Ida P., Crnković iz Odessa. Cagliari 10. travnja. Puppina, Raudić iz Cotte. — Cetta 11. travnja. Toni C., Nikolić iz Rieke. — Aux Cayes 17. ožujku. L. pšir, Kamenarović iz Dremarure. — B-Agnes 10. ožujku. Plutus Bolmarčić iz New-Castle. — St. Vincent 17. ožujku. Rebecca, Jakulić iz Kardiña. — New-York 15. travnja. Industria, Sodić iz Cagliari. 16. travnja. Poschich, Tominić iz Bordauxa. — Gode 9. ožujku. Sullo, Urselić iz Jamaika. — Barbados 23. ožujku. Amalia, Banić iz Montevidea. — Bordaux 12. travnja. Br. Kemuy iz Rieke. — Point-a-Pitre 12. travnja. Mira, Skopinčić iz Marseille. — Kyf 12. travnja. Juno, Nikolić iz New-Castle. — Carraig 9. travnja. Henok, Bantičić iz Korčule. — Leith 15. travnja. Adria, Pascoletto. — Palermo 13. travnja. Dušan, Maroćhino iz Mjetakuh. — Penarth 16. travnja. Jaset II., Kalangić iz Greenoka. — Elsinore 16. travnja. Mimi, Tominić iz Cagliari. — Porto-Ferrato 16. travnja. Pel-g, Mutković iz Rieke. — Lisabon 14. travnja. Castellamaré 15. travnja. Empireo, Nikolić iz Suedlo. — Algir 14. travnja. Spirito, Košović iz Rieke. — Graz 16. travnja. Šesti dubrovački, Suhor iz desati dubrovački, Matinović oba iz Kardiña.

Objedriti iz:

Trst 12. travnja. Lora, Zabiović za Vestica. 16 Bosana, Tomanović za Kopar. 17. Erica, Martinić za Kriau. Katka, Valjato za Dubrovnik. 18. Erihan, Pellizzaro za Kandižu. — Rička 10. travnja. Ellada, Jadrski iz Vostice. 19. Slavomir, Premuda za Pli-ćeo. 16. Szapary, Jelečić za Glasgow. Marseille

10. travnja. Giacomoja, Tomašić za Porto-
Said, Filipa, Crivellari za Wydachi, 12. Zvezluz
Mimbelli, Dobrotović za Carigrad, 16. Giu-
seppe Spiluzza, Tuziljan za Carigrad, Angela,
Pauković za Saloni, Caglieri 8. travnja,
Dampier, Priskid i 11. Amelia, Kozulčić, Elia,
Ivančić svi za Blainoro. Pia S. Soldatić za
Galac. — Glasgova 8. travnja, Garmann, An-
tonio, Buničić z. B. Ayres. — Gibraltar 10.
travnja, Tisza, Morović za Mjajka. Mideabro
10. travnja, Tibar, Randić za Trst. Bremer-
haena C. travnja, Boritell, Tripković, za Kar-
difi. — Kardiffa 11. travnja, Ida S., Spegura
za Bari. — Kingstona 18. ožujka, Robert, Mar-
ghetić za Europu. — New-Jorka 31. ožujka,
Sloboda, Jellalla za Jakin. — Greenoka 10.
travnja, Jalek H. Kalangić za Kardifi. Squire
29. ožujka, Falco, Tomašić za New-Jork.
— Rojan 13. travnja, Lea, Krelic za Kardifi.
— Martinica 12. ožujka, Tonina H., Soppa
za Genova. Cailim H. travnja, Ati, Ferrari
za B. Ayres. Minevera V., Mikulčić za B.
Ayres. — Bone 10. travnja, Marie Mimak za
Bari. — Brodetana 10. travnja, Dr. Ke-
meny, Strk za Glasgova. — Baltimore i Trst,
Padova, Večerlan za Brindisi. — Montecito 17.
ožujka, Mirko N. Kordić za Parana. —
Wilmingtona 13. travnja, Ledo, Erachen za
Riska. — Rosaria 20. veljače, Vincenza M.,
Minsk za Falmouth.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kana slabije uzdržana cijene. Rio od
f. 60-75; bolji f. 76-80. Laguna f.
70-80. Portorico f. 94-115 Moko f. 107-118.
Cikar prve Marke gotova roba od fr.
26.50-29.
Uljje obilno za jelo f. 44. — Dalma-
tinsko f. 43-49. Talijansko fino f. 70-80
po kakovdi.
Riža talj. f. 15-22. — englezka f.
11-18.50 Bakarar f. 24.
Petrolj čvrsto držina po 10.25 u bari-
lah; f. 12. — u sanduetih.
Mast svinjske prava po f. 65. — en-
glezka f. 61.
Slanina slabo tražena po f. 61. —
Masto f. 70-95. — Laj f. 43-50 Narand i li-
mont od f. 2-4 sanduk. Rožiči f. 5-8.50
Ljeknjači f. 3. — Grođski Sult. f. 19-23.
Smoke f. 13-16. — Grašak f. 10-13. Pa-
suj f. 11-15. — Ledo f. 13-20. — Vuna
bosnanska f. 105-115. Istaruka f. 110. —
slabo tražena.
Kože strojena f. 140-100. — Voloske
surove f. 46-55. — Janjele 100 kom. f. 75
—115. Zečje f. 24-35. Ljes življe tražena,
a cijene uzdržane. — Siano f. 1.20-1.60.
Šljive bosnanske i hrvatske f. 24-26
Pšenica f. 9.25-9.1. Kukuruz vlaški
f. 7. 20 do 7.50. Banatski f. 1. — 8.25.
Hrvatski f. 7.75. Raž f. 7.2. Zob mađj-
rska f. 7. — Hrvatska f. 7.50 — Arba-
nška f. 6.25-7.
L'Anska borska dne 25. aprila 1884.

Anstr. drž. papiri f. 79.00 isti u srebru
f. 80.80; isti u zlatu f. 401. — 5%. anstr.
renta for. 95.
Dionice narodne banke f. 848. — Kre-
dit f. 324. — Lloyd f. 920.
London 10. lira Sterlina f. 121.38; Na-
poleon f. 9.61; e. k. otkini f. 5.63; držav.
marke for. 50.40. — Francuzke for. 48.20

Nepogriješivo!
Svaki dobije znos
natrag, kod koga bi
moj sigurno djelo
ROBORANTUM
(besplatno za prodavatelje)
bezuspješno ostalo. Isto
tako sigurno djeluje
protiv cšarasti, ispa-
danju kose, peruti i
osjetljive. Uvijek vis-
suznane. Originalno
buce po 1 for. 50. 2. buce za probu
po 1 for. šalje

J. Grolich u Brnu.
Roborantium opetovano upotrebjen
polkazuje takodjer dobar uspjeh protiv
slabosti i glorolji.
Glavni depot za Primorje u Trstu:
Petar Suvotič, farmacija na Marine,
Via Sunita broj 13. — U Rovinju:
G. Tromba, ličkarinik.
Zadar: N. Andrović, apot. — Spljet: N.
Alijević, G. C. Cristofolletti, apot.
Rijeka: C. Sinavay, ličkar. P. A. Rodinica,
— Sarajevo: Ed. Pleylea, apotekar
k caru austrijskomu. — Novi Sad:
G. Platiča, apot. Zagreb: C. Arasin,
apot. — Tamo se može takodjer
dohiti Eau de Nèbe, izloženo sred-
stvo ljepote, koje uzdržuje svježost i bio-
lođu puti. Cijena 85 novčića. — Bou-
quet du Serail de Grolich, vjoni za
brič i elegantni svietci. Ovo je bisser
svih vjonia. Bavi vanredno lijepa sprava,
služi i kao dar za Božić i imendanji. Cije-
na for. 1.50

Skrofulozne bolesti oči
koje se često kod djece i kod neodraslih
činju uzrokom od gubitka vida i sljepote či-
niti. Traži se obično pomoći kod kirurga
bez ikakve koristi, bez sigurnosti, da se bolest
izgori jer se često žalibože povrća. A za-
što? Jer povod koji je bolest prozročilo u
skrofuloznoj krvi leži, koja se nalazi samo
izvanjskim lijekovi. Kad i kada se hojčakovi
unutarnji lijekovi prepriaju na trud ostane skoro
uvijek bezuspješan; roditelji onda po napuštaju

svojih znanacah leća sami djeću sa svakovrat-
nim ali ropi (sladoračapi) na voltu stotu
zapravju vialitit djece. Šta se ima dakle raditi
u takovih slučajevih? Neka i nadalje leći koji
je na to ovišćen ovakova bolestnika, al u
sto doba nek se ne zaboravi na jedno čitilo
kvi — Glasgova 8. travnja, Garmann, An-
tonio, Buničić z. B. Ayres. — Gibraltar 10.
travnja, Tisza, Morović za Mjajka. Mideabro
10. travnja, Tibar, Randić za Trst. Bremer-
haena C. travnja, Boritell, Tripković, za Kar-
difi. — Kardiffa 11. travnja, Ida S., Spegura
za Bari. — Kingstona 18. ožujka, Robert, Mar-
ghetić za Europu. — New-Jorka 31. ožujka,
Sloboda, Jellalla za Jakin. — Greenoka 10.
travnja, Jalek H. Kalangić za Kardifi. Squire
29. ožujka, Falco, Tomašić za New-Jork.
— Rojan 13. travnja, Lea, Krelic za Kardifi.
— Martinica 12. ožujka, Tonina H., Soppa
za Genova. Cailim H. travnja, Ati, Ferrari
za B. Ayres. Minevera V., Mikulčić za B.
Ayres. — Bone 10. travnja, Marie Mimak za
Bari. — Brodetana 10. travnja, Dr. Ke-
meny, Strk za Glasgova. — Baltimore i Trst,
Padova, Večerlan za Brindisi. — Montecito 17.
ožujka, Mirko N. Kordić za Parana. —
Wilmingtona 13. travnja, Ledo, Erachen za
Riska. — Rosaria 20. veljače, Vincenza M.,
Minsk za Falmouth.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želuica
i njezine posljedica.

Obrana zdravlja
oviel gotovo o sačuvanju i popravljanju pro-
bave, jer ova je glavna podloga zdravlju, te hoći
želudnom toli duševnom dobrostanju. Najbolji
domaći ličkar za uraditi probavu, p. Injerenje
mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice
krvi jest već odavna poznati i objubljeni

dr. ROSA životni balzam.
Priradjen je od najboljih i posipijedih naj-
kriepijih celentah; izkazuje se osobito kao
sjegurna pomoć kod neuredne probave, kod
održavanja, nadimanja, bljuvanja, kod bo-
lestih u želju i želudcu, želudnom kršu,
prepunjenom želudcu, kod narale krvi, he-
moroidah, žestih bolesti, kod bolesti u žre-
tik, huphondrije i melanholije (usled slabe
probave); kod oživljuju svu slatnost probave,
čisti kro to dobiva bolestno želo iznova
sivu i zdravlje. Ualud ovo izvratno vlasti-
tosti, postao je sjegurna ljudski domaći ličkar
a radi toga avuda je poznat.

I staklonca 50 nvč. dve staklenice i for.
Na čitahu pobjavlanih pisama, lahko svaki
proditi. Saljo se na franckirana pisma ne svo
stavu uz povozu iznosa.
Gospodin Fragner!
Molim Vas, da mi pošaljete poštom 10
staklenah dra. Rose životnog balzama.
Ovom zgodom Vam javljam, da je taj ličkar iz-
statu, jer pošto ga rabim ovo 3 mjeseca, noćim
likno bolost u želudcu, koji se uo volu
10 godina. Isti balzam izdruvio je i moji sa-
mrat, koji je u bolovahu 10 god.
U zdravlju i sva su ozobilo od slinica, koju
je ovdje tako čest. Primlju gospodine ovo
u znak mojeg visokog stovanja, kojim se
bilježim

Kazimir Masaleki
nadzornik željezničkog poduzeća u Alkalonu u Hrvli.

OPOMENA!
Da se izbjegne nemilim zgodam, pro-
sim sve p. u. gg. naručnike, neka zahtje-
vu izrično dr. Rosa-u životni balzam iz
ličkarne B. Fragner-a u Pragu, jer samo
opušto, da su dobili naručnik od iste stra-
ne, neispušta smisla ako su tražili žel-
udnastvu životni balzam a ne izrično; dra
ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam
dobiva se samo u glavnom skladištu B.
Fragnera, ličkarne "Kernow" orlu u Pragu,
ugao "Spornergasse Br. 205-3.
U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi,
Jak. Surravallo, Ed. v. Leibowitz i Ant.
Sutina, ličkarinici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Pro-
dum; Dubrovnik J. Alotić; U Hrvatskoj:
Slavonski štetele ličkarne: Zagreb Arazin
C.; H. Juskević (gornji grad); A. E.
Milosrdina brada; M. L. Finkh. Fr.
Parklet. Nova Gradiska St. pl. Varičić;
Belovar Mikolčić Ozič J. G. pl. Dienes.
Brod n. S. N. B. Kukuović. Gospić V. Vuk.
Jaska Ed. p. Tomaj. Trowni Ed. Tollović.
Karlovec G. Finais i Ed. pl. Slavotini.
Križevci L. Brotsky. Križevci S. Bachor-
sky. Nova Gradiska D. Dienes. Opatov.
Čakotić Oginita Jos Finkh. Petrovaradin
Duo. Erben. Pragra H. Bilinski. Srebak
A. Wertheimstein. Tabor A. Deszlyh
Finkovci Er. Harzig. Vukovar, Fel. Kireti-
baum. Varaždin A. Kusy. Zrningje Mat-
ter A.
Sve ličkarne i veće trgovine sa mate-
rijalnom robom u Austro-Ugarskoj, imaju
skladišća toga životnog balzama.

Tamo se takodier dobije:
Pražko domaće mazilo
proti otku, ranam i svakojakoj
upali.

Ako se žeman prsa upale, ili otranu, i
kod svakog otoka, kod crva u prstu i ža-
noktici, kod izvinjiva, kod morsko (narv)
košti, kod reumatizma, otaka, kronične upale
u koženju, ruka i lježih; ako si tko nogu
izvine, radi kurjenju ruku i noga uskih, kod
ranjenih ruku, proti išijaju, proti ležu-
ćim ranam, otvorenim nogam, proti raku
i upali kože, neima boljšega mazila nego li
je ovo.
Zatvoren otk brzo se izliči; smrad
koji iz otaka teče, izrče ovo mazilo brzo i
ranu izliči. Ovo mazilo je radi toga tako
dobro, što odmah pomozu i rana se prije
ne zacijeli, dok nije sas gnoj iz izložen.
Zapričci takodier rast divljega mesa i žuva
od upale. Takodier ublaži bolost. Otvo-
rene i tekuće rane moraju se mlijecom vo-
dom izprati, zatim se na uje ovo mazilo
pripleti.

Skatuloze se dobivaju po 25 i 35 nvč.
Balzam za uho
Po mnogih pokuših pokazao se ovaj
balzam kao najbolje sredstvo; on odstrani
naglušnost te se po njem zadobije opet pur
izgubljeni sluh i staklenica 1 for. a. v.

Objava.
Podpisani časti se obzniniti,
da je ovlašten prodavati od prvoga
srmskog dion. vinarskog društva
u Iloku glasovito srmsko vino u
bačvac i butljah; kao i na svih
svjetskih izložbah odlikovanu šji-
vovien i Cognak.
Isto lahko razpačava na veliko
i malo izvrstan, sa zlatom kolaj-
nom na trčanskoj izložbi nagra-
djen sir (kruglje 1 1/2 kilo) od g-
rofu Jos. Draškovića u Bisacu
izvršavaju narudbe po najnižijih
cijenah.
G. Vučković,
u Trstu.

Pronadjeno!!
Neumornom istraživanju dr. pl.
Bondena posrećilo se konačno pronaci
mastilo za vlase
od koga se može kazati punim pra-
vom, da posve odgovara svojoj svral.
U najkraće vrijeme pomozu i okropi
to mastilo vlasi i bradu i zapričijo
izpadanju istih.
Izumitelj jamči za sigurno uspjeh.
Cijene po flakonu for. 2.—
Pravo nepotvorno može se dobiti
jednno u ličkarin C. Zanetti u Trstu
Vla Nuova br. 27.

Bez ove obrambene znanke
zakonom štide. Inade se taj ličkar po
dr. Mallicu smatrati kao palvoran
Cvjet proti trzanju,
po dr. Mallicu.
je odlučno najbolji ličkar proti
kostobolji i reumatizmu, tr-
zanju po udih, bolostu u
križu i žilvah, otelci, utrd-
nutim udov. itd.; ako se
dahi i kratko vrijeme pre-
stane posavna trzanje, što
dokazuje množina zalvni-
tatah. Traži se samo cviet
(Obramb. znanke) proti trzanju po dr. Mallicu
u priložena izvješnje; 1. staklenica 50 nvč.

Zahvala.
Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, ličkaru
u Ljubljani.
Moju je majku od kostobole an nogi
cilno tepila i ruzne domaće lekove bezu-
pješno rabila. Pošto se je joke bolest što
dugo sve većinu pogorsavala u ona nije
kroz više danah više na nogu stali mogla,
sjetim se u Vaš dr. Mallica kostoboljni ličkar
za 50 novč. te si ga odmah naručim. I u
istinu imao je čudovit uspjeh da se moja
majka nakon što ga je kratko vrijeme upotrebi-
vala posve težkih bolih oslobodila. Punim
ovješnošću priznajem erike dr. Mallicev
kostoboljni cviet kao izvrstan ličkar te ga
svakomko bolestniku u istovoj bolosti pri-
poružam. Vašoj blagorodnosti izričtem puno
najrdražulju hvalu; svim štovanjem.
Franz Joz.
posjednik u Štarij kod Celja.
Planinski bilinski sirop kran ski.
Izvrstan proti kašlju, hripavici, vratolohi,
prknoj i plućnoj bolosti; i staklenica 50
nvč. Konstatni nego li svi u trgovini se
nalazeći siropi.

Krv čisteće krugljice c. kr. povl.,
nobl smjele u nijednom gospodarstvu nam-
kati; one su već tisuć puta pomogle kod
je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kod an
utrdnutu ud, pokvaren želudac, kod jetr-
ni i buržnih bolostih; u skutulah po 21
novč. Jedan zamotak sa 6 skutulah i
for. 5 novč. Razušlje se samo jedan za-
motak.
Gori navedene specijalitet koje
su mnogobrojno izkustvom kao gabile
uspješno pripoznale, inade uvijek čite u
zalogi i razpošija odmah pošterskim pou-
zdoćem
ličkarina Jul. pl. Trnkoczy-a "pri-
samorogu" u Ljubljani. Mestni
trg. br. 4.

3000
ostanakah sagovah
(10-12 metarah) šalje uz pouzeće
komad po 3 for. 80 nvč.
L. Storch, tvorničar u Brnu.
Trvar, koja se nebi dopala, može
se zamjeniti.

Bogato skladište
željeza svake vrsti, dužine
i veličine, ocela, žute miedi
(otuna), olova, bakra (rama)
kositra (cinika), željezine
prosto i fino radjene, orudja
za razne zanate i obrte, poljo-
dijelskog orudja, raznih sprav-
vah za kuću i brodove, va-
gah decimalnih i stolnih
preporužaju
Chevesich i Miloveich
Palazzo Giocotti u Trstu.
NB. Sva se domaća (tuzemska)
robu ružušlje slobodna od
carline i po najnižih cijenah.

Objava.
Častim se upozoriti p. n.
občinstvo, gospodu drugovo i tr-
govca pokučatva na moje, za
Primorje i Dalmaciju jedino
skladište mramora iz Belgije
u pločah za pokučstvo itd, kano
primjerice mramor iz St. Anne
Grand Melange
St. Anne
Petit Melange
Bleu Belge
Rouge St. Pierre,
Levent,
Brocaille d'Espagne itd.
IVAN B. STELLA
Via Zovenzoni Trst.

Podružnica u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.
NOVCI ZA UKAMACINJE
u bankah uz
4-dnevni odlaz 3 1/2%,
8-dnevni odlaz 3 1/2%,
30-dnevni odlaz 3 1/2%,
u napoleondorih, uz
30-dnevni odlaz 3 1/2%,
3-mjesečni odlaz 3 1/2%,
6-mjesečni odlaz 3 1/2%,
OKRUŽNI ODJEL
u bankah 2 1/2%, kamate na svaku avotu
a u napoleondorih bez kamatah.
NAPUTNICE
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropau,
Luvov i Rieku, nadlje Zagreb, Arad,
Grač, Hermannstadt, Innsbruck, Ciolevo,
Ljubljani, Salzburg bez troškovah.
KUPNJA I PRODAJA
od devizai, efekatah, takodier unovčenje
kuponah uz 1/2%, provizije.
PREDUJAM
na varante, uvjeti na sporazumjenju
uz otvor kredita u Londonu ili Po-
rižu 1/2%, provizije an 3 mjeseca.
na efekte, 6%, godišnjih kamatah do
iznosa od for. 1000.; na poveće iznose
glasom posebnoga sporazumjenja.
U Trstu 1. oktobra 1883.

5000
odrezakah sukna
(3-4 metra), u svih bojah za ciele
muške odjeće, šalje uz pouzeće po
3 for. odrezak.
L. Storch u Brnu.
Trvar (sukno), koja se nebi dopala,
može se zamjeniti.